

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-12-22
Besvaras senast
2021-01-22

Till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2020/21:279 Näringspolitikens effekt

Sverigedemokraterna har länge påtalat brister i det offentliga stödet till näringslivet. Rapporter från såväl myndigheten Tillväxtanalys som enskilda akademiker och intresseorganisationer har menat på att effekten av olika offentliga näringspolitiska stöd antingen är snudd på obefintliga eller omöjliga att mäta – häribland ryms Vinnovas innovationsstöd, statligt riskkapital, EU-program och så vidare. Ett par exempel på denna kritik följer nedan.

När Tillväxtanalys 2015 gjorde en analys av det samlade stödet till näringslivet under 2011 kom man fram till att det var hela 22 myndigheter som på olika vis var involverade i administrationen av stöden. I en annan studie av Tillväxtanalys från 2014 slogs följande fast om två av innovationsmyndigheten Vinnovas stödprogram: ”Analysen indikerar inga statistiskt säkerställda positiva effekter av stöden på antal anställda, arbetskraftsproduktiviteten, andelen högutbildade arbetstagare eller andelen forskare; varken under programmets löptid eller efter att stöden avslutats.”

Anders Gustafssons doktorsavhandling i fyra delar visar att företag som får statliga bidrag uppvisade ökade vinster och ökad produktivitet men att detta endast är kortsiktigt. På lång sikt syns inga effekter alls. Hans teori är dessutom att ju mindre produktivt ett företag är, desto fler stöd söker man eftersom alternativkostnaden blir lägre. Detta är en slutsats som är väldigt enkel att förstå men som regeringen helt tycks utesluta.

Vidare kan nämnas att näringsutskottet i närtid har hanterat regeringens skrivelse 2020/21:25 om *Riksrevisionens rapport om regionala strukturfondspartnerskap* som debatteras i slutet av januari. I den granskningsrapport från Riksrevisionen (RIR 2020:10) som skrivelsen berör uttrycks en kraftig kritik gentemot de regionala strukturfondspartnerskapen. Detta är ett gemensamt projekt med EU som på sex år har betalat ut nästan 25 miljarder skattekoronor till företag och forskning i Sverige. Kritiken berörde bristande transparens som försvagar rättssäkerheten och jävsproblematik men även att det systemet är komplext, att ansvarsförhållandena är vaga och att det saknas förutsättningar för ett effektivt genomförande.

Denna interpellation aktualiserades av en annan granskningsrapport från Riksrevisionen, nämligen *Effektutvärderingar av näringspolitiken – bristande tillförlitlighet* (RIR 2020:30). I rapporten har Riksrevisionen granskat 37

utvärderingar av effekter av näringspolitiken mellan 2015 och 2018. Av dessa var det endast 2 som uppfyller de krav som en tillförlitlig effektutvärdering bör uppfylla.

Denna återkommande kritik torde väcka frågan hos regeringen om i vilken utsträckning det offentliga ska fortsätta med denna verksamhet. Skattemedel ska brukas varsamt, och om det inte går att mäta om delar av näringspolitiken ger önskad effekt eller om det är ställt helt bortom rimliga tvivel att den inte ger önskad effekt bör man antingen strukturera om delar av den eller avsluta densamma.

Det kommer framöver säkert att finnas skäl att granska effektiviteten i de krisstöd som kommit på plats under detta kaotiska år, men denna interpellation åsyftar inte dem utan den sedan länge kända problematiken i det etablerade näringspolitiska stödet.

Med anledning av detta vill jag fråga näringsminister Ibrahim Baylan:

1. Avser ministern att vidta några åtgärder för en översyn av näringspolitikens effekt?
2. Avser ministern att vidta några åtgärder för en översyn av effektutvärderingarna av näringspolitiken?

.....

Tobias Andersson (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders